

Latvijas
kvalifikāciju
ietvarstruktūra

Mācīšanās rezultātu nozīme akreditācijā

Akadēmiskās informācijas centra/
Augstākās izglītības kvalitātes aģentūras
eksperte
Ilva Grigorjeva
27.03.2018

Prezentācijas plāns

- ▶ Augstskolu likumā noteiktais;
- ▶ Konstatējumi no ekspertu atzinumiem;
- ▶ Ekspertu sniegtās rekomendācijas;
- ▶ Šī aspekta novērtējums turpmāk.

Kas ir noteikts augstskolu likumā?

1. panta 15. punkts **studiju rezultāti** — studiju programmas, studiju moduļa vai studiju kursa noslēgumā iegūstamais zināšanu, prasmju un kompetences kopums;

56.1 panta otrā daļa Studiju kursa apraksts:

2) nosaka studiju kursa īstenošanas mērķi un plānotos studiju rezultātus;

3) izklāsta studiju rezultātu sasniegšanai nepieciešamo studiju kursa saturu, ietver studiju kursa kalendāru, obligāto literatūru un papildliteratūru, norāda citus informācijas avotus;

5) nosaka studiju rezultātu vērtēšanas kritērijus.

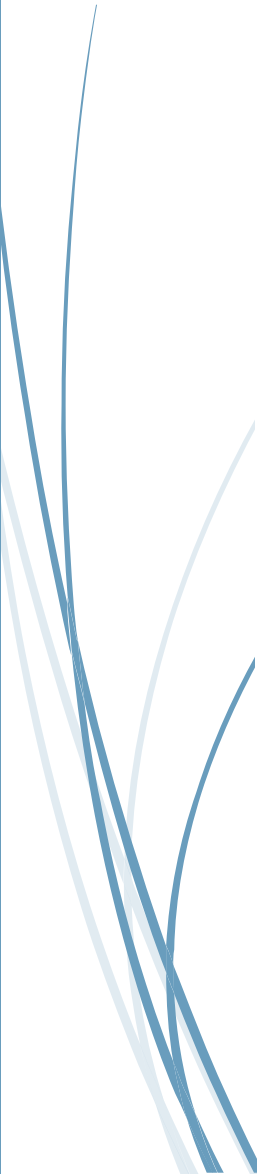
56.2 panta otrā daļa Studiju moduļa apraksts nosaka:

1) studiju moduļa apguves rezultātā sasniedzamos studiju rezultātus;

Datu kopa

Apkopota studiju virzienu akreditācijas laikā iegūtā informācija un veikta analīze par ekspertu grupu sniegto pamatojumu novērtēšanas procedūrām laika posmā no 2016. līdz 2017. gadam.

Piemēri no ekspertu atzinumiem [1]:

Uz pārāk lielu sasniedzamo studiju rezultātu skaitu norāda tādi vārdi kā **zināt, saprast, pārzināt un gūt labu izpratni**. Šādi studiju rezultāti ir nekonkrēti, tāpēc tie bieži vien **nav pārskatāmi vai izmērāmi**.

Studentu uzņemšana notiek saskaņā ar apstiprinātu kārtību. Tomēr ekspertus māj šaubas par to, vai studenti, kuri ir nokārtojuši centralizēto matemātikas eksāmenu ar 6% rādītāju, būs spējīgi apmierinoši sasniegt studiju rezultātus.

Izglītības līmeņiem jābūt skaidri nošķirti, izmantojot studiju rezultātus, kur augstāka līmeņa studiju rezultātiem jāatspoguļo sarežģītākas aktivitātes.

Piemēri no ekspertu atzinumiem [2]:

Studiju procesam jābūt balstītam uz studiju rezultātiem. Uz rezultātu balstīts studiju process nozīmē, ka:

- visas studijas (priekšmeti) ir balstītas uz studentiem sasniedzamajiem rezultātiem un apgūstamajām kompetencēm.
- studiju rezultātus studiju procesa gaitā nav paredzēts mainīt.
- **Studiju procesa sagatavošana jāsāk ar studiju rezultātu noteikšanu**, tad:
 - jāizplāno shēmas, kas jāpaveic, lai sasniegtu noteiktos rezultātus;
 - studiju metodes, kas ļauj sasniegt studiju rezultātus;
 - novērtēšanas metodes, kas ļauj novērtēt, vai studiju rezultāti ir sasniegti;
 - novērtēšanas kritēriji sasniegto rezultātu līmeņa noteikšanai (klasifikācijas kritēriji).
- Katrā no šiem soļiem lekciju pamatā jābūt šiem studiju rezultātiem un plānam, un tajās jāīsteno darbības, kas ļauj sasniegt šos studiju rezultātus.

Kopsavilkums par ekspertu konstatējumiem [1]

Pozitīvie konstatējumi	Negatīvie konstatējumi
<ul style="list-style-type: none">• Studiju programmas plāns un studiju kursu saturs atbilst studiju programmas mērķiem un uzdevumiem, kā arī plānotajiem studiju rezultātiem;• Programmu mērķi un studiju rezultāti atbilst studiju veidam un līmenim un piedāvāto kvalifikāciju līmenim.	<ul style="list-style-type: none">• Vērtējot studiju programmu studiju rezultātus nav skaidrs, vai starp citām studiju programmām pastāv saikne vai sadarbība;• Pastāv šaubas par to, vai neliela (piemēram, 2 KP) akadēmiskā darba slodze ļauj pilnībā sasniegt visus paredzētos studiju kursu mērķus un rezultātus;• studējošie norāda, ka ne vienmēr saprot, kādēļ viņiem ir jāapgūst konkrētais kurss un kā tas saistīts ar programmu un tās rezultātiem;• ir vairāki studiju kursi, kuros nav skaidri definēti uzdevumi un plānotie rezultāti.

Kopsavilkums par ekspertu konstatējumiem [2]

Pozitīvie konstatējumi	Negatīvie konstatējumi
<ul style="list-style-type: none">• Studiju programmas plānojums ir loģisks, un studiju kursu studiju rezultāti atbilst studiju programmas studiju rezultātiem;• Mācībspēku skaits un profesionalitāte ir pietiekama, lai nodrošinātu studiju rezultātu sasniegšanu.	<ul style="list-style-type: none">• studiju rezultāti dažādās kursu aprakstu sadaļās atšķiras;• nav izprotams, kā kursu studiju rezultāti ir saistīti ar programmu studiju rezultātiem;• mācībspēki īsteno atšķirīgas studiju programmas rezultātu aprakstu izstrādes pieejas;• salīdzinot kursu aprakstus (t.s. studiju rezultātus) latviešu un angļu valodā, konstatētas neatbilstības;

Eksperti rekomendējuši [1]:

- Skaidri jādefinē prakses prasības un studiju rezultāti;
- **Viens no svarīgākajiem apliecinājumiem studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai ir noslēguma darbu kvalitāte.** Lai gan bakalaura darbi un maģistra darbi tiek apkopoti elektroniskā formātā un pēc sekmīgas to aizstāvēšanas tiek iekļauti bibliotēkas sistēmā, tie ir pieejami tikai iekštīkla lietotājiem. **Jāapsver iespēja nodrošināt publisku piekļuvi maģistra darbiem.** Šāds solis ļautu ieinteresētajām pusēm iepazīties ar studiju programmu faktiskajiem studiju rezultātiem un uzsākt turpmāku sadarbību.
- Jāuzlabo kursu apraksti un to saskaņotība ar sasniedzamajiem studiju rezultātiem

Pārskatīt programmas studiju rezultātus, lai **precīzi aprakstītu ar studiju programmas mērķiem saistītās zināšanas, prasmes un kompetences**

Eksperti rekomendējuši [2]:

- ▶ Izstrādāt prakses studiju rezultātus un labāk integrēt tos studiju procesā, īstenojot akadēmisko uzraudzību un atbilstošu vērtēšanu;
- ▶ Izstrādāt studiju programmu, pilnībā balstoties uz mācīšanās (studiju) rezultātiem vērstu pieeju

Ekspertu grupai noteikto uzdevumu – pārlicināties, vai studiju procesa īstenošana ir efektīva studiju virziena mērķu sasniegšanas kontekstā – var atvieglot un padarīt vieglāk pārbaudāmu, pašnovērtējuma ziņojumā ietverot **kartēšanas režģi, kas attēlo, kā studiju rezultāti kursu līmenī ir saistīti ar kopējiem studiju programmas rezultātiem.**

Turpmāk jāņem vērā

Augstākās izglītības kvalitātes aģentūras izstrādātās studiju virziena pašnovērtējuma ziņojuma izstrādes vadlīnijas

- Augstskolas/ koledžas darbība tiek vērtēta kontekstā ar noteiktajiem sasniedzamajiem rezultātiem (programmas un studiju kursu līmenī)
- III. Daļa 2. nodaļa **Studiju saturs un īstenošana**
 - Studijuursos/ moduļos iekļautās informācijas, **sasniedzamo rezultātu**, izvirzīto mērķu u.c. rādītāju **savstarpējās sasaistes**;
 - studiju kursu/ moduļu mērķu sasaistes ar studiju programmas mērķiem un **sasniedzamajiem rezultātiem** novērtējums.
 - Ja studiju programmā ir paredzēta prakse, sniegt studiju programmā iekļauto studējošo prakšu uzdevumu sasaistes ar studiju programmā sasniedzamajiem studiju rezultātiem.

Studiju kursu sasniedzamo rezultātu un studiju programmā sasniedzamo rezultātu kartējums [1]

- **Mērķis:** izvērtēt, kā katrs studiju kurss, tajā sasniedzamie rezultāti, palīdz sasniegt programmā kopējos sasniedzamos rezultātus
- Kartējuma analīzē iespējams atbildēt uz dažādiem jautājumiem, piemēram:
 - Studiju kursu/ moduļu (sasniedzamo rezultātu) savstarpējā sasaiste;
 - to atbilstība studiju programmas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem;
 - u.c.
- **Praktiskie ieteikumi:**
 - pašnovērtējuma ziņojumā jāiekļauj augstskolas veiktā kartējuma analīze (III.Daļa 2. nodaļa, 2.2. kritērija ietvaros)
 - Kartējums jāpievieno pielikumā.

Studiju kursu sasniedzamo rezultātu un studiju programmā sasniedzamo rezultātu kartējums [2]

Norāda studiju programmas kopējos sasniedzamos rezultātus

Studiju programmas "Nosaukums" studiju kursu kartējums

PARAUGS

	Studiju programmā sasniedzamie rezultāti (1)	Studiju programmā sasniedzamie rezultāti (2)	Studiju programmā sasniedzamie rezultāti (3)	Studiju programmā sasniedzamie rezultāti (4)	
Studiju kursa A plānotie rezultāti (1)		X			
Studiju kursa B plānotie rezultāti (2)	X			X	
Studiju kursa C plānotie rezultāti (3)			X		
Studiju kursa D plānotie rezultāti (4)		X			

Norāda atsevišķosursos sasniedzamos rezultātus. Piemēram:

1. Studiju kursā «Anatomija» sasniedzamie rezultāti:

1.1. rezultāts NR.1

1.2. rezultāts Nr.2

2. Studiju kursā «Ekonomika» sasniedzamie rezultāti:

2.1. Rezultāts Nr.1

2.2. Rezultāts Nr.2

3. u.c

Norādīts, kuri studiju kursu sasniedzamie rezultāti palīdz sasniegt studiju programmā sasniedzamos rezultātus

Kartējumi – praktiskie risinājumi

- Kartējumu iespējams veidot, izmantojot MS Excel
- Programmas sasniedzamos rezultātus iespējams grupēt (piemēram, zināšanas, kompetences u.c.)
- Katru kursā sasniedzamo rezultātu iespējams rakstīt savā ailītē

Studiju kurss un semestris	Studiju programmā sasniedzamie rezultāti	Zināšanas				Kompetences	
		programmas 1. sasniedzamais rezultāts	programmas 2. sasniedzamais rezultāts	programmas 3. sasniedzamais rezultāts	programmas 4. sasniedzamais rezultāts	utt.	utt.
Anatomija (1 semestris)	1.plānotais rezultāts		x				
	2.Plānotais rezultāts		x	x			
	3. plānotais rezultāts	x					
Ekonomika (2 semestris)	1.plānotais rezultāts			x			
	2. plānotais rezultāts						x
Studiju prakse (3 semestris)	1.plānotais rezultāts		x	x			
	2.Plānotais rezultāts			x			
	3. plānotais rezultāts		x				
	4.plānotais rezultāts					x	

Piemērs (iespējamais risinājums) kartējuma formai (izmantojot MS Excel)

Studiju programmas ietvaros ekspertu grupa vērtēs vai:

- ▶ Studiju kursu/ moduļu, prakses un noslēgumu darbu saturs ir aktuāls, savstarpēji papildinošs, atbilst programmas mērķiem un **nodrošina studiju rezultātu sasniegšanu**;
- ▶ Studiju īstenošanas, tostarp vērtēšanas, metodes **veicina** studiju kursu un programmas mērķu un **studiju rezultātu sasniegšanu**;
- ▶ Studiju bāze, zinātnes bāze (ja attiecināms), informatīvā bāze (tai skaitā bibliotēkas), materiālitehniskā bāze un finansiālā bāze atbilst studiju programmas specifikai, īstenošanas nosacījumiem, **rada priekšnosacījumus studiju rezultātu sasniegšanai**;
- ▶ Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku kvalifikācija **nodrošina** studiju programmas un atbilstošo studiju kursu mērķu un **studiju rezultātu sasniegšanu**.

Paldies!

aika@aic.lv

Ilva.grigorjeva@aic.lv